

Dönem : 1
Toplantı : 1

MİLLET MECLİSİ S. Sayısı : 46

6183 sayılı Âmme alacaklarının tahsil usulü hakkında Kanuna geçici bir madde eklenmesine dair kanun tasarısı ve Maliye ve Bütçe komisyonları raporları (1/93)

T. C.

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar

Tetkik Dairesi

Sayı : 71/1658/148

16 . 1 . 1962

Millet Meclisi Başkanlığına

Maliye Bakanlığınca hazırlanan ve Türkiye Büyük Millet Meclisine arzı Bakanlar Kurulunca 11 . 1 . 1962 tarihinde kararlaştırılan «6183 sayılı Âmme alacaklarının tahsil usulü hakkında Kanuna geçici bir madde eklenmesine dair kanun tasarısı» gerekçesi ile birlikte ilişik olarak sunulmuştur.

Gereğinin yapılmasını rica ederim.

Başbakan
İsmet İnönü

GEREKÇE

Bilindiği üzere; 1958 senesinden beri memleketimizde devam etmekte bulunan iktisadi durgunluk birçok mükelleflerin vergi borçlarını zamanında ödemelerine imkân vermemiş ve bu yüzden bahis konusu mükelleflerin gelir, kurumlar, dâhilde alınan istihsal, nakliyat ve banka ve sigorta muameleleri vergilerinden olan borç bakiyeleri seneden seneye artmakta bulunmuştur.

Bahis konusu durgunluk sebebiyle borçlarını ödeyemiyen mükelleflerine lüzumlu kolaylığın sağlanabilmesi için idare tarafından kullanılabilen tek çare 6183 sayılı Kanununun 48 nci maddesinin uygulanmasıdır.

Mezkûr 48 nci maddenin uygulanabilmesi için kanunda mevcut şartların her zaman ve bütün mükellefler için mevcudolmaması; mükellefler arasında farklı tatbikata meydan vermemek endişesiyle idarenin eskiden beri müesses kıstas ve usullerinden ayrılmamak zaruretinde bulunuşu ve bahis konusu maddede tecil ve taksitlendirme için gösterilen iki yıllık müddetin iktisadi durgunluğun devamı süresine göre gayrikâfi kalması; mevcut bu imkândan istifade suretiyle vergi mükelleflerine gerekli kolaylığın arzulan ölçüde sağlanabilmesine imkân vermemiştir.

Bu sebeplerdir ki 3 . 3 . 1961 tarihinde yürürlüğe giren 281 sayılı Kanunla bilûmum vergi cezaları ile zam cezaları ve gecikme zamları beş eşit taksitte ödenmek üzere beş yıl tecil olunmuştur.

Bu durumda bulunan Gelir, Kurumlar, dâhilde alınan İstihsal ve Nakliyat vergileri mükelleflerine, borçlu buldukları vergi asıllarını ödeme yönünden de yeni bir imkân hazırlamak, bahis konusu mükelleflerin iş ve teşebbüslerine devam edebilmelerini ve dolayısıyla bir taraftan memlekette iş hacminin ve istihsalın artmasını, diğer taraftan bu kanunun verdiği imkânla tecil edilecek borçların taksitleri yanında bundan sonra tahakkuk edecek Devlet alacaklarının vâdelerinde suhuletle tahsilini sağlamak düşüncesiyle ilişik kanun tasarısı hazırlanmıştır.

Bu tasarı ile 6183 sayılı Âmme alacaklarının tahsil usulü hakkındaki Kanuna geçici 4 ncü madde olarak bir madde eklenmektedir.

Eklenen bu geçici maddeye göre; Gelir, Kurumlar, dâhilde alınan İstihsal, Nakliyat ve Banka ve sigorta muameleleri vergilerinden 1.1.1962 tarihinde vâdesi geçmiş boreu (evvelce 48 nci maddeye göre taksitlendirilen borçlardan henüz ödeme süresi gelmemiş taksitler dâhil) bulunanlar kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir ay içinde alâkalı tahsil dairesine yazı ile müracaat ettikleri takdirde, bunların bu tarihteki malî durumları yeniden incelenecektir. Yapılan inceleme sonunda zor durumda olduğu anlaşılanların borçları teminat gösterilmek ve % 5 faiz alınmak suretiyle Maliye Bakanlığınca bir defaya mahsus olmak üzere 1962 bütçe yılı sonuna kadar 48 nci maddedeki iki yıl kaydı ile bağlı kalmaksızın (yani evvelce tecilli geçmiş müddetle birlikte iki yılı geçip geçmiyeceğine bakılmaksızın) taksitle münasip müddette ödenmek üzere tecil edilebilecektir.

Bu tecil hükümlerinden gerek 6183 sayılı Kanununun 48 nci maddesine göre tecil talebinde bulunmuş olup da bu talepleri reddedilmiş olanlar gerekse mezkûr madde hükümleri dairesinde evvelce borçları tecil edilmiş bulunanlar (tecil tarihindeki bakiye borçları için) istifade edebileceklerdir. 1 . 1 . 1962 tarihinde muaccel boreu bulunmakla beraber durumları daha önce 48 nci madde ile ilgilendirilmemiş olanlar bu hükümden istifade edemeyeceklerdir. Zira onlar için müddet itibariyle daha lehlerine bulunan umumi hüküm (48 nci madde) açık bulunmaktadır.

İktisadi Devlet Teşebbüslerinin aynı neviden olan vergi borçları bu kanunun şümulü dışında bırakılmıştır. Çünkü bu teşebbüslerin finansman ihtiyaçları 1961 bütçe yılı başından itibaren vergi borçlarını ödemelerini temin edecek şekilde Bakanlığımızca ayarlanmaktadır. Ve bu teşebbüslerin 1960 ve daha evvelki yıllardan olan borçlarının yeni teklif edilecek bir kanunla (sermayelerine eklemek, diğer alacaklarına mahsubetmek veya nakden tahsil suretiyle) tasfiyesi cihetine gidilecektir.

Vergi cezaları ile gecikme zamları da bu kanunun şümulü haricinde bırakılmıştır. Çünkü bahis konusu cezalardan 3 . 3 . 1961 tarihine kadar kesilmiş ve kesinleşmiş bulunanlar 281 sayılı Kanunla daha evvel beş yılda ve beş müsavi taksitte ödenmek üzere tecil edilmiş bulunmaktadır. Ayrıca aynı kanunun 3 ncü maddesi ile, bahis konusu cezaların kısmen ödenmesi halinde % 70 e kadar bakiyesinin terkinin dahi hükme bağlanmış bulunmaktadır. Bundan başka 281 sayılı Kanunun şümulü haricinde kalan vergi cezalarının 3 . 3 . 1961 - 1 . 1 . 1962 tarihleri arasında halen yürürlükte bulunan Vergi Usul Kanununun 376 ncü maddesi gereğince indirimine tâbi tutulması da mümkün bulunmaktadır.

3 . 3 . 1961 tarihine kadar kesilmiş ve kesinleşmiş bulunan vergi cezaları ile gecikme zamları bu şekilde tecile tâbi tutulduğuna ve o tarihten sonra kesilen cezaları mükellefler istedikleri ve kanuni şartları yerine getirdikleri takdirde Vergi Usul Kanununa göre üçte iki nisbetinde indirimine tâbi tutmak imkânı mevcud olduğuna göre mezkûr cezaların yeniden tecile tâbi tutulmasının mükellefleri atalete uğratacağı ve onları âmme alacaklarını ödeme hususunda kötü alışkanlıklara sevk edeceği düşünülebilir.

Mezkûr maddenin 3 ncü fıkrası ile teminat istenmesi, faiz aranması, haczedilmiş olan malların teminat yerine geçmesi, teminatın değiştirilmesi ve değerini kaybeden teminatın tamamlanması hususlarında 6183 sayılı Kanun hükümleri mahfuz tutulmuştur.

Aynı maddenin 4 ncü fıkrası ile Maliye Bakanlığınca tanınan bu tecil salâhiyetinin kısmen veya tamamen mahallî teşkilâta devri esas kabul edilmiştir ki, kanun hükümlerinin daha süratli tabiki ve vakit ayarına meydana verilmemesi için böyle bir hüküm sevki zaruri bulunmuştur. Bu takdirde, tabiiyle gerekli inceleme de mahallî teşkilât tarafından yapılacaktır.

Bahis konusu maddenin son fıkrası ile borçlu tarafından tecil şartlarına riayet edilmemesi (azcümle taksitlerden birinin zamanında ödenmemesi); veya değerini kaybeden teminatın veya mahouz malların tahsil için yapılacak tebliğ tarihinden itibaren 15 gün içerisinde tamamlanmaması veya yerine teminat gösterilmemesi halinde âmme alacağının muaccel olacağı kabul

edilmiştir. Bu takdirde, bakiye borcun tamamının 6183 sayılı Kanunun umumi hükümleri dâhilinde cebren tahsiline tevessül olunacaktır.

Tasarının ikinci maddesi kanunun yürürlük tarihini göstermektedir. Bu maddeye nazaran kanun yayımı tarihinden itibaren yürürlüğe girecektir.

Tasarının üçüncü maddesiyle kanun hükümlerini yürütmeye yetkili olanlar gösterilmektedir. Bu hüküm gereğince kanun hükümlerini yürütmeye Bakanlar Kurulu memur edilmektedir. İktisadi Devlet Teşebbüslerinin 31.12.1961 tarihi itibariyle tecilli vergi borçlarını gösterir cetvel

(1961 B. yılı)

Müessesenin adı	Borcun nev'i	Miktarı
Demir - Çelik İşletmesi	Kurumlar V.	16 000 000 Tecilli
Devlet Demiryolları	Nakliyat, Damga	8 427 577 »
D. Orman İşletmesi	Kurumlar	18 090 290 »
PTT	»	1 333 446
	Yekûn	43 851 313

Maliye Komisyonu raporu

Millet Meclisi
Maliye Komisyonu
Esas No: 1/93
Karar No: 8

20.1.1962

Yüksek Başkanlığa

Maliye Bakanlığınca hazırlanıp 11.1.1962 tarihinde Bakanlar Kurulu kararına iktiran eden ve 19.1.1962 tarih ve 1/93 Kanunlar Müdürlüğü 855 sayı ile komisyonumuza havale buyurulan 6183 sayılı Âmme alacaklarının tahsil usulü hakkındaki Kanuna geçici bir madde ilâvesi hakkındaki kanun tasarısı tetkik ve müzakere olundu:

1. Hükümet teklifinin mucip sebepleri olduğu gibi kabul edildi.

2. Kanun teklifinin metninde gereken vuzuhun temini maksadiyle ikinci fıkraya, kanun teklifi tarihi ile yürürlük tarihi arasında cebren veya rızaen yapılmış olan tahsilâtın yeni taksitlendirilmede nazara alınmıyarak borç bakiyesinin taksitlendirilmesinin temini için bende eklice sunulan metinde yazılı olduğu şekilde ilâve yapılarak tasarı kabul edilmiştir.

Havalesi gereğince Bütçe Komisyonuna tevdi edilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Maliye Komisyonu Başkanı Kocaelli Cemal Babaç	Başkanvekili Muş Sait Mutlu	Kâtip Ağrı Nevzat Güngör	Bolu Kâmil İnal
Erzurum Giyasettin Karaca	Gümüşane Necmeddin Küçükler	Kütahya Ali Erbek	Zonguldak Sadık Tekin Müftüoğlu

Bütçe Komisyonu raporu

Millet Meclisi
Bütçe Komisyonu
Esas No. 1/93
Karar No. 15

23 . 2 . 1963

Yüksek Başkanlığa

Maliye Bakanlığınca hazırlanan ve Yüksek Meclise arzı Bakanlar Kurulunca 11 . 1 . 1962 tarihinde kararlaştırılan «6183 sayılı Âmme alacaklarının tahsil usulü hakkındaki Kanuna geçici bir madde eklenmesine dair kanun tasarısı» komisyonumuza havale edilmiş olmakla Maliye temsilcileri hazır oldukları halde incelenip görüşüldü.

1958 den beri devam edegelen iktisadi durgunluğun mükelleflerin ödeme kabiliyetlerine müessir olduğu ve vergi borçlarının biriktiği ve mevcut mevzuatla da gerekli kolaylığın sağlanamadığı anlaşılmaktadır.

Bu tasarı ile; Gelir, Kurumlar, Dâhilde alınan İstihsal, Nakliyat ve Banka sigorta muameleleri vergilerinden 1 . 1 . 1962 tarihinde vâdesi geçmiş borcu (evvelece 48 nci maddeye göre taksitlendirilen borçlardan henüz ödeme süresi gelmemiş taksitler dâhil) bulunanlara zor durumda olanların bu borçları, kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir ay içinde alâkalı tahsil dairelerine müracaat ettikleri takdirde, malî durumları yeniden incelenerek, teminat gösterilmek şartıyla ve % 5 faizle, bir defaya mahsus olarak 6183 sayılı Kanunun 48 nci maddesinin iki yıl kaydı ile bağlı kalmaksızın münasip taksitlere bağlanabilecektir.

Tasarıda, eski vergi borcu cezaları, ödemede lâkaydi gibi kötü temayüllerin doğacağı ihtimaline karşılık hariç bırakılmıştır. Bakanlığın tecil şalâhiyeti, mahallî idarelere devredilerek sürat temini sağlanmıştır.

Komisyonumuzda cereyan eden müzakere esnasında piyasa ile olan yakın ilgisi göz önünde tutularak Odalar Birliğinin de mütalâasının alınmasına karar verilmiş ve müspet mütalâa alınmıştır.

Bugünkü şartlar muvacehesinde kanunun sevki yerinde mütalâa edilmiş ve Maliye Komisyonunun hazırlamış olduğu metin vuzuh bakımından daha uygun görülerek aynen kabul edilmiştir.

Öncelik ve ivedilikle görüşülmek ve Genel Kurulun tasvibine arz edilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Başkan Elâziğ Ö. F. Sanaç	Başkan V. Elâziğ H. Müftügil	Sözcü Ankara İ. Seçkin	Kâtip Balıkesir C. Bilgehan
Ankara M. Ete	Aydın İ. Sezgin	Balıkesir F. İslimyeli	Gümüşane S. Savacı
Hatay A. S. Hocaoğlu	İzmir N. Mirkelâmoğlu	Kırşehir A. Bilgin	Konya İ. Baran
Ordu A. H. Onat	Sinop M. Alicanoğlu	Trabzon A. Ş. Ağanoğlu	Yozgat İ. H. Akdoğan

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

6183 sayılı Âmme alacaklarının tahsil usulü hakkında Kanuna geçici bir madde eklenmesine dair kanun tasarısı

MADDE 1. — 6183 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici 4 ncü madde eklenmiştir.

GEÇİCİ MADDE 4. — Gelir, Kurumlar, Dâhilde alınan İstihsal, Nakliyat ve Banka ve Sigorta muameleleri vergilerinden, 1.1.1962 tarihinde vâdesi geçmiş boreu bulunanlardan 48 nei maddeye göre yaptıkları tecil talepleri bu kanunun yürürlüğe girmesinden önce reddedilmiş olanlar ile haklarında aynı madde uygulanmış bulunanların (İktisadi Devlet Teşebbüsleri hariç) bu kanunun yürürlük tarihinden itibaren bir ay içinde tahsil dairesine yazı ile müracaat etmeleri şartı ile; son durumları yeniden incelenir.

Bu inceleme sonunda, zor durumda buldukları anlaşılınların, bakiye borçları, Maliye Bakanlığınca, 48 nei maddedeki iki yıl kaydı ile bağlı olmaksızın; 1962 bütçe yılı sonunu tecavüz etmiyecek şekilde; taksitlendirilmek suretiyle münasip müddetle bir defaya mahsus olmak üzere tecil olunabilir.

Kanunun teminat istenmesi, faiz aranması, haczedilmiş malların teminat yerine geçmesi, teminatın değiştirilmesi ve değerini kaybeden teminatın tamamlanması ile ilgili hükümleri mahfuzdur.

Maliye Bakanlığı bu madde ile tanınan tecil yetkisini kıs-

MALİYE KOMİSYONUNUN DEĞİŞTİRİŞİ

6183 sayılı Âmme alacaklarının tahsil usulü hakkında Kanuna geçici bir madde eklenmesine dair kanun tasarısı

MADDE 1. — 6183 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici 4 ncü madde eklenmiştir :

GEÇİCİ MADDE 4. — Gelir, Kurumlar, Dâhilde alınan İstihsal, Nakliyat ve Banka ve Sigorta muameleleri vergilerinden, 1.1.1962 tarihinde vâdesi geçmiş boreu bulunanlardan 48 nei maddeye göre yaptıkları tecil talepleri bu kanunun yürürlüğe girmesinden önce reddedilmiş olanlar ile haklarında aynı madde uygulanmış bulunanların (İktisadi Devlet Teşebbüsleri hariç) bu kanunun yürürlük tarihinden itibaren bir ay içinde tahsil dairesine yazı ile müracaat etmeleri şartı ile; son durumları yeniden incelenir.

Bu inceleme sonunda, zor durumda buldukları anlaşılınların, bakiye borçları (bu kanunun şümülüne giren borçlardan 1.1.1962 tarihi ile kanunun yürürlük tarihi arasında cebren veya rızaen tahsilât yapılmış ise taksitlendirilmek suretiyle tecil edilecek miktar borç bakiyesidir.) Maliye Bakanlığınca, 48 nei maddedeki iki yıl kaydı ile bağlı olmaksızın; 1962 bütçe yılı sonunu tecavüz etmiyecek şekilde; taksitlendirilmek suretiyle münasip müddetle bir defaya mahsus olmak üzere tecil olunabilir.

Kanunun, teminat istenmesi, faiz aranması, haczedilmiş malların teminat yerine geçmesi,

BÜTÇE KOMİSYONUNUN DEĞİŞTİRİŞİ

6183 sayılı Âmme alacaklarının tahsil usulü hakkında Kanuna geçici bir madde eklenmesine dair kanun tasarısı

MADDE 1. — Maliye Komisyonunun 1 nei maddesi aynen kabul edilmiştir.

Hü.

men veya tamamen mahallî teşkilâta devredebilir.

Tecil şartlarına riayet edilmemesi; tahsil dairesince yapılacak yazılı tebliğ üzerine 15 gün içinde değerini kaybeden teminatın veya mahcuz malların tamamlanmaması veya yerine başkalarının gösterilmemesi hallerinde âmme alacağı muaccel olur.

MADDE 2. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu kanunun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

11.1.1962

Başbakan

İsmet İnönü

Devlet Bakanı ve

Başbakan Yardımcısı

A. Eyidoğan

Devlet Bakanı

T. Feyzioğlu

Devlet Bakanı

A. Doğan

Devlet Bakanı

N. Ökten

Devlet Bakanı

N. Su

Adalet Bakanı

S. Kurutluoğlu

Millî Savunma Bakanı

İ. Sancar

İçişleri Bakanı

A. Topaloğlu

Dışişleri Bakanı

S. Sarper

Maliye Bakanı

Ş. İnan

Mal. Ko.

teminatın değiştirilmesi ve değerini kaybeden teminatın tamamlanması ile ilgili hükümleri mahfuzdur.

Maliye Bakanlığı bu madde ile tanınan tecil yetkisini kısmen veya tamamen mahallî teşkilâta devredebilir.

Tecil şartlarına riayet edilmemesi; tahsil dairesince yapılacak yazılı tebliğ üzerine 15 gün içinde değerini kaybeden teminatın veya mahcuz malların tamamlanmaması veya yerine başkalarının gösterilmemesi hallerinde âmme alacağı muaccel olur.

MADDE 2. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu kanunun hükümlerine Bakanlar Kurulu yürütür.

Bütçe Ko.

MADDE 2. — Maliye Komisyonunun 2 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Maliye Komisyonunun 3 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

Hü.

Millî Eğitim Bakanı

H. İncesulu

Bayındırlık Bakanı

E. Paksüt

Ticaret Bakanı

İ. Gürsan

Sağlık ve Sosyal

Yardım Bakanı

S. Seren

Gümrük ve Tekel

Bakanı

Ş. Buladoğlu

Tarım Bakanı

C. Oral

Ulaştırma Bakanı

C. Akyar

Çalışma Bakanı

B. Ecevit

Sanayi Bakanı

F. Çelikbaş

Basın - Yayın ve Turizm

Bakanı

K. Evliyaoğlu

İmar ve İskân Bakanı

M. Güven